

dosarul nr. 2ra-758/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (O. Parfeni)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Danilov, A. Pahopol, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Croitoru Sergiu, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor, reprezentați de avocatul Țurcanu Vasile,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Croitoru Constantin, Croitoru Teodor și Croitoru Sergiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a fost modificată hotărârea din 20 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a ț ă

La 22 octombrie 2018 Croitoru Constantin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Croitoru Constantin a indicat că la data de 14 aprilie 2015 de către Procuratura Hâncești a fost pornită urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. 2), art. 166/1 alin. 2) lit. c), art. 179 alin. 3) Cod penal, în versiunea acușării pentru aplicarea tratamentului inuman și violarea de domiciliu comise prin complicitate împotriva cet. Florea Veaceslav.

A indicat Croitoru Constantin că la data de 23 iunie 2015 a fost pus sub învinuire pe faptul precum că în seara zilei de 02 aprilie 2015, în r. Hâncești împreună cu fratele Croitoru Teodor și plutonierul de poliție Croitoru Sergiu au pătruns samovolnic în curtea casei cet. Florea, care este vecin cu familia sa, l-au maltratat și apoi l-au adus la postul de poliție din sat. Acuzarea a decis că acțiunile

învinuiților cad sub incidența normelor penale nominalizate și 1-a pus sub învinuire, fiindu-i aplicată măsura de constrângere, obligația de a nu părăsi țara.

Prin sentința Judecătorei Hîncești din 08 august 2016 a fost achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2017 a fost respins apelul procurorului și menținută sentința fără modificări.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 noiembrie 2017 au fost respinse recursurile ordinare a lui V. Florea și a procurorului, cu menținerea hotărârilor atacate.

A indicat că a fost protagonistul unui proces penal, cu statut de bănuit, învinuit, inculpat, cu consecințe și repercusiuni pe care le provoca un așa proces, care într-un final s-a dovedit a fi ilicit. A susținut că în perioada cât a durat urmărirea penală i-au fost cauzate prejudicii materiale care rezultă din faptul perturbării activității lui de muncă, care îi asigură sursa principală de existență, prelucrarea solului.

Astfel, pe parcursul urmării penale și a examinării cauzei în instanțele de fond și de apel, a fost sustras de la activitatea sa de muncă timp de 33 zile lucrătoare, iar importanța fiecărei zile de muncă în agricultură este cert una de notorietate.

Conform datelor Biroului Național de Statistică al RM, în anul 2016, perioadă în care procesul a derulat pe parcursul complet al anului și în care au fost efectuate cele mai multe citări și prezențe în instanța de judecată, salariul mediu lunar al bărbaților în sectorul real al agriculturii a fost de 3457,6 lei, și încât numărul zilelor lucrătoare într-o lună este în mediu de cel mult 26 zile, rezultă că salariul mediu al bărbaților în sectorul real al agriculturii, calculat pentru o zi a anului 2016, a fost de 132,9 lei (3457,6 lei: 26 zile - 132,9 lei).

În așa mod prejudiciul material care i-a fost cauzat este de 4385,7 lei (132,9 lei * 33 zile = 4385,7 lei) și care urmează să fie încasat de la pârât în conformitate cu prevederile art. 7 lit. a) al Legii nr. 1545.

A mai indicat că i-au fost cauzate prejudicii materiale și sub formă de cheltuieli suportate pentru deplasările la proces, din satul natal - Cărpineni, în or. Hîncești și în mun. Chișinău, unde s-a deplasat cu automobilul propriu, sau cu micro-autobusul de rută. Pentru a participa la acțiuni de urmărire penală în OUP și la procesul de judecată în instanța de fond a fost citat și s-a deplasat de 24 ori în or. Hîncești, iar prețul unei așa deplasări cu micro-autobusul era și este de 15,8 lei.

Ca urmare, a suportat un prejudiciu material în sumă de 379,2 lei .

Pentru a participa la proces în instanța de apel, s-a deplasat în mun. Chișinău de 9 ori, iar prețul unei așa deplasări cu micro-autobusul este de 28,5 lei.

Ca urmare, a suportat cheltuieli în sumă de 256,5 lei.

Astfel, pentru deplasările în OUP și în instanțele de judecată de fond și de apel, a suportat cheltuieli în sumă totală de 637,7 lei, prejudiciu care urmează a fi încasat de la pârât, în conformitate cu prevederile art. 7, lit. g) al Legii nr. 1545.

În procesul penal a suportat prejudicii materiale și sub formă de cheltuieli pentru asistență juridică, fiind asistat de către avocat, iar pentru serviciile acordate a achitat suma de 14 000 de lei.

A mai indicat ca urmare a procesului penal ilicit i-a fost cauzat și prejudicii morale, fiind afectat grav de stări de frustrare, incertitudine și anxietate.

Pe lângă faptul că procesul penal s-a dovedit a fi ilicit, este foarte semnificativ faptul că acesta a fost pornit și procurorul a insistat asupra vinovăției inculpaților, respectiv și a sa, într-un mod dubios, în condiția când acțiuni infracționale au comis nu inculpații, ci așa zisa parte vătămată - V. Florea, circumstanță confirmată prin faptul că ulterior, pe același caz, în instanțele de judecată este expediată cu rechizitoriu o cauză penală în care ultimul are statut de învinuit/inculpat pe art. 349, alin. (1/1) CP.

A indicat că a fost și este afectat moral și până în prezent pentru că în condiția când în raport cu el a fost comisă o gravă nedreptate și un abuz, nici până în prezent nu i-au fost prezentate scuzele de rigoare, fapt care este contrar prevederilor art. 12 al Legii nr. 1545 și care de facto reflectă o atitudine ignorantă și de rea-credință a procurorului.

Evaluează prejudiciul moral în sumă de 100 000 de lei (aproximativ 4000 euro) și consideră că acest quantum este unul rezonabil, din motivele invocate supra, dar și din motivul că un așa quantum se înscrie în logica jurisprudenței CtEDO.

A solicitat Croitoru Constantin să fie încasat din bugetul de stat: suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral; suma de 4385,70 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin perturbarea activității de muncă, rezultată din participarea obligatorie la procesul penal; suma de 637,70 lei cu titlu de prejudiciu material suportat în formă de cheltuieli pentru deplasarea la procesul penal; suma de 14000 lei cu titlu de prejudiciu material suportat în formă de cheltuieli pentru asistența juridică în procesul penal; cheltuielile de judecată pe care le va suporta în acest proces.

La data de 22 octombrie 2018 Croitoru Teodor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că la data de 14 aprilie 2015 de către Procuratura Hâncești a fost pornită urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. 2), art. 166/1 alin. 2) lit. c), art.179 alin. 3) Cod penal, în versiunea acuzării pentru aplicarea tratamentului inuman și violarea de domiciliu comise prin complicitate împotriva cet. Florea Veaceslav.

La data de 23 iunie 2015 a fost pus sub învinuire pe faptul precum că în seara zilei de 02 aprilie 2015, în r. Hâncești, s. Cărpineni, împreună cu fratele Croitoru Constantin și plutonierul de poliție Croitoru Sergiu au pătruns samovolnic în curtea casei cet. Florea, care este vecin cu familia sa, l-au maltratat și apoi l-au adus la postul de poliție din sat.

Acuzarea a decis că acțiunile învinuiților cad sub incidența normelor penale nominalizate și l-a pus sub învinuire, fiindu-i aplicată măsura de constrângere, obligația de a nu părăsi țara.

Prin sentința Judecătorei Hîncești din 08 august 2016 Croitoru Teodor a fost achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2017 a fost respins apelul procurorului și menținută sentința fără modificări.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 noiembrie 2017 au fost respinse recursurile ordinare a lui V. Florea și a procurorului, cu menținerea hotărârilor atacate.

A solicitat Croitoru Teodor să fie încasat din bugetul de stat: suma de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral; suma de 4385,70 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin perturbarea activității de muncă, cauzată prin participarea obligatorie la procesul penal; suma de 637,70 lei cu titlu de prejudiciu material suportat în formă de cheltuieli pentru deplasarea la procesul penal; suma de 8000 lei cu titlu de prejudiciu material suportat în formă de cheltuieli pentru asistența juridică în procesul penal; cheltuielile de judecată pe care le va suporta în acest proces.

La data de 08 noiembrie 2018, Croitoru Sergiu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că la data de 14 aprilie 2015, de către Procuratura Hîncești a fost pornită urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. 2), art. 166/1 alin. 2) lit. c), art. 179 alin. 3) Cod penal, în versiunea acușării pentru aplicarea tratamentului inuman și violarea de domiciliu comise prin complicitate împotriva cet. Florea Veaceslav. La data de 23.06.2015 a fost pus sub învinuire.

Prin sentința Judecătorei Hîncești din 08 august 2016 Croitoru Sergiu a fost achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2017 a fost respins apelul procurorului și menținută sentința fără modificări.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 noiembrie 2017 au fost respinse recursurile ordinare a lui V. Florea și a procurorului, cu menținerea hotărârilor atacate.

A indicat că în perioada cât a durat urmărirea penală i-a fost cauzat un prejudiciu material sub formă de cheltuieli suportate pentru deplasările în OUP și instanța de fond și de apel, în sumă totală de 637,7 lei, prejudiciu care urmează a fi încasat de la pârât.

În procesul penal a suportat prejudicii materiale și sub formă de cheltuieli pentru asistența juridică. În procesul penal a fost asistat de către avocat, i-ar pentru serviciile acordate a achitat suma de 16000 lei.

Ca urmare a procesului penal ilicit i-a fost cauzat și prejudicii morale.

Astfel, la momentul punerii sub învinuire, dar și ulterior, era și este o persoană cu o biografie și caracteristică impecabilă. Astfel, în perioada 20.04.1991 - 09.04.2010, a activat în cadrul Poliției Republicii Moldova, demisionând la propria dorință în baza stagiului, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI. Apoi, fiind invitat de conducerea IP Hîncești, a revenit în organele MAI la 16 august 2013.

A fost concediat la 08 mai 2015 ca urmare a cauzei penale. Iar pe parcursul serviciului în organele de poliție a dat dovadă de o prestație impecabilă, fiind menționat de conducerea MAI al RM cu titlu onorific „Polițist fruntaș”, cu medalia „Pentru serviciu impecabil”, și cu insigne de onoare „Vulturul de aur”, acordată pentru că e participant și veteran al războiului pentru independența și integritatea Republicii Moldova din anul 1992. Iar prin decretul Președintelui RM din 06.02.2012 a fost menționat cu medalia „Crucea comemorativă” distincție care i-a fost acordată în calitate de veteran de război, dar și în baza unor criterii de comportare în societate.

A fost afectat grav pentru că acțiunile lui au fost apreciate într-un mod totalmente denaturat.

El s-a deplasat la locul unei infracțiuni în baza indicațiilor factorilor de decizie superiori, unde a tins să curme acțiunile ilegale a pretinsei părți vătămate, ciocnindu-se de rezistență ilegală, iar acțiunile lui au fost calificate în așa mod, încât el s-a pomenit în rolul de infractor, în condiția când infractor era cetățeanul V. Florea. Ulterior această circumstanță a fost și este confirmată prin faptul că pe circumstanțele cazului, a fost pornită și apoi expediată în instanța de judecată cu rechizitoriu, o cauză penală în care ultimul are statut de inculpat pe art. 349, alin. (1/1) CP, iar el, Croitoru Sergiu - de parte vătămată. Iar, pentru a demonstra acest adevăr, atât el cât și apărătorul său, un timp îndelungat au depus eforturi enorme ca să convingă instanța de judecată (judecătorul de instrucție) și Procuratura Generală a R. cine în realitate este vinovat și cine este parte vătămată, pentru că Procuratura Hîncești de multiple ori a respins cererile sale.

Într-un final Procuratura Generală a admis și a strămutat aceste cereri pentru a fi examinate în Procuratura Leova, care a admis cererile lui Croitoru Sergiu și a pornit o cauză penală. Procesul a fost unul public, cu multiple ședințe de judecată. Iar în condiția când el se afla pe banca acuzaților, în calitate de fost polițist, este prezumat faptul că afecțiunile pe care le-a suportat sunt mult mai grave decât afecțiunile suportate de o persoană civilă. În proces au fost audiate mai multe persoane din satul natal, în așa mod, informațiile și zvonurile despre aflarea lui pe banca acuzaților au fost răspândite și vehiculate în localitatea natală, unde el de regulă a activat și unde, evident există și persoane ostile lui.

A mai indicat că procesul l-a privat de dreptul fundamental la libera circulație, și anume - de dreptul de a părăsi țara și a pleca la muncă peste hotarele țării. Chiar dacă lui nu i-a fost stabilită o măsură preventivă care în mod expres și procesual să prevadă așa gen de restricții, de facto el era lipsit de un așa drept fiindcă în condiția multiplelor citări obligatorii în OUP și în instanțele de judecată, dreptul lui la libera circulație evident era afectat și în mod direct a fost privat de dreptul la libera circulație, care să-i permită ieșirea din țară.

A solicitat Croitoru Sergiu să fie încasat din bugetul de stat: suma de 120000 lei cu titlu de prejudiciu moral; suma de 637,70 lei cu titlu de prejudiciu material suportat în formă de cheltuieli pentru deplasarea la procesul penal; suma de 16000 lei cu titlu de prejudiciu material suportat în formă de cheltuieli pentru asistența juridică în procesul penal; cheltuielile de judecată pe care le va suporta în acest proces.

Prin încheierea din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost conexat într-un singur proces pricina civilă la cererea de chemare a lui Croitoru Constantin împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, încasarea cheltuielilor de judecată, și pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Croitoru Sergiu împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 01 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost conexat într-un singur proces pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Croitoru Constantin, Croitoru Sergiu împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, încasarea cheltuielilor de judecată, și pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Croitoru Teodor împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 20 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Croitoru Constantin suma de 60 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 14 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și cheltuielile de judecată în suma de 7 000 de lei. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Croitoru Teodor suma de 60 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 8000 de lei cu titlu de prejudiciu material. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Croitoru Sergiu suma de 80 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 16 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și cheltuielile de judecată în suma de 7000 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 11 iulie 2019 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost modificată hotărârea din 20 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării prejudiciului moral prin micșorarea sumei încasate din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Croitoru Teodor de la sumă de 60 000 de lei, la sumă de 20 000 de lei, în beneficiul lui Croitoru Constantin de la sumă de 60 000 de lei, la sumă de 20 000 de lei, în beneficiul lui Croitoru Sergiu de la sumă de 80 000 de lei, la sumă de 20 000 de lei. În rest, hotărârea din 20 iunie 2019 a Judecătoriei, sediul Centru, a fost menținută.

Colegiul instanței de apel a considerat că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților

la proces, însă aceasta urmează a fi modificată în partea încasării prejudiciului moral prin micșorarea sumei încasate din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM..

În acest sens a indicat că prin sentința Judecătorei Hâncești din 08 august 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2017 și decizia Curții Supreme de Justiție din 21 noiembrie 2017, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor, Croitoru Sergiu au fost achitați, acțiunea înaintată de către aceștia este temeinică în sensul art.6 lit.a) Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Or, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Quantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. În consecința celor relatate și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate lui Croitoru Constantin, Croitoru Teodor și Croitoru Sergiu, instanța de apel a stabilit că în cauză sunt motive de a micșora quantumul prejudiciului moral stabilit de instanța de fond pentru a fi încasat în beneficiul lui Croitoru Teodor de la suma de 60000 lei, la suma de 20000 lei, în beneficiul lui Croitoru Constantin de la suma de 60000 lei, la suma de 20000 lei, în beneficiul lui Croitoru Sergiu de la suma de 80000 lei, la suma de 20000 lei, sume care, în opinia instanței, poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă lui Croitoru Constantin, Croitoru Teodor și Croitoru Sergiu.

Instanța de apel a menționat că Croitoru Constantin, Croitoru Teodor și Croitoru Sergiu au deținut statut de învinuit, însă aceștia nu au fost privați de libertate. Colegiul a notat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, iar quantumul despăgubirilor trebuie în așa fel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victime.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a apreciat că instanța de fond corect, în temeiul art. 7 lit. e) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în cazurile menționate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică, fiind încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Croitoru Constantin suma de 14000 lei, în beneficiul lui Croitoru Teodor suma de 8000 lei și în beneficiul lui Croitoru Sergiu suma de 16000 lei cu titlu de prejudiciu material.

Tot aici, instanța de apel a mai reținut că cuantumul sumelor de compensare a prejudiciului, prevăzute la art.7 lit.a), se calculează pornindu-se de la câștigul mediu lunar al persoanei fizice, iar câștigul mediu lunar se calculează ținându-se cont de condițiile prevăzute la art. 8 alin. (3), la caz, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor și Croitoru Sergiu, nedemonstrând că sunt persoane angajate prin contract de muncă, persoane neangajate prin contract de muncă, persoane care nu au lucrat din motive întemeiate, din care considerente just instanța de fond a respins ca fiind neîntemeiată pretenția cu privire la încasarea sumei de 4385,70 de lei, pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin perturbarea activității de muncă, în legătură cu participarea obligatorie la procesul penal.

Concomitent, instanța de apel a găsit drept întemeiată soluția instanței de fond cu privire la respingerea pretenției cu privire la încasarea sumei de 637,70 de lei, pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu material suportat sub formă de cheltuieli pentru deplasarea la procesul penal, or, contrar prevederilor art. 117 alin. (1) și 118 alin. (1) CPC, n-au demonstrat nici printr-o probă suportarea acestor sume.

Iar prin prisma prevederilor art. 96 CPC, care indică că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile, justificat a fost încasată în beneficiul lui Croitoru Constantin și Croitoru Sergiu și suma de 7000 lei, pentru fiecare, ce constituie cheltuieli pentru asistență juridică suportate la examinarea cauzei respective și care se confirmă prin bonurile de plată seria YL nr. 241819 din 30.10.2018 și DX nr. 458400 din 30.10.2018.

Instanța de apel a menționat că just a fost respinsă pretenția înaintată de Croitorul Teodor cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată prin înaintarea acțiunii în judecată, deoarece nu a prezentat nici o probă în acest sens.

La 21 februarie 2020 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că efectuarea măsurilor operative de investigație este obligația organului de urmărire penală, care are drept scop de a descoperi circumstanțele și persoanele care a comis infracțiunea. Astfel, în opinia recurentului, instanța de fond și de apel au analizat arbitrar poziția participanților la proces și nu au dat aprecierea cuvenită argumentelor Ministerului Justiției privitor la faptul că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului. Deoarece, pe altă cale este imposibilă realizarea scopului procesual penal și poate fi prejudiciată considerabil activitatea de administrare a probelor.

În opinia Ministerului Justiției, existența în speță a sentinței de achitare în cauza penală, nu denotă faptul că organul de urmărire penală a admis anumite acțiuni ilicite, or efectuarea măsurilor operative de investigație este obligația organului de urmărire penală, care are drept scop de a descoperi circumstanțele și persoana care a comis infracțiunea.

La 25 martie 2020 Croitoru Sergiu, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor, reprezentați de avocatul Țurcanu Vasile, au declarat recurs împotriva deciziei din 21

ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, precum și a omis unele circumstanțele prezentate și existente la materialele dosarului.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a emis decizia la data de 21 ianuarie 2020. Prin urmare, recursul declarat de Ministerul Justiției la data de 21 februarie 2020 este în termen.

De asemenea, instanța de recurs consideră că recursul declarat de Croitoru Sergiu, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor, reprezentați de avocatul Țurcanu Vasile, la data de 25 martie 2020, este în termen, în condițiile în care instanța de apel a transmis în adresa recurenților copia deciziei instanței de apel, însă la materialele dosarului nu sunt probe spre confirmarea recepționării acesteia.

Reprezentantul lui Croitoru Sergiu, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor, avocatul Țurcanu Vasile, prin referință a solicitat respingerea recursului Ministerului Justiției. Procuratura Generală prin referință a solicitat de a considera recursul declarat de Croitoru Sergiu, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor, reprezentați de avocatul Țurcanu Vasile, ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Croitoru Sergiu, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor, reprezentați de avocatul Țurcanu Vasile, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Croitoru Sergiu, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor,

reprezentați de avocatul Țurcanu Vasile, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Croitoru Sergiu, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor, reprezentați de avocatul Țurcanu Vasile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Croitoru Sergiu, Croitoru Constantin, Croitoru Teodor, reprezentați de avocatul Țurcanu Vasile, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru